

Vámmal összefüggő kereskedelmi tevékenység végzéséhez szükséges alapvető információk

1. Vám-árnyilatkozat benyújtása a vámhatóság részére

Elsőként arról kell döntenie, hogy a vámeljárással kezdeményezéséhez szükséges vám-árnyilatkozatokat vámjogi képviselő igénybevitelével kívánja-e benyújtani, vagy pedig saját – erre a célra szolgáló – szoftverének támogatásával, elektronikus úton küldi be azokat. (Az árnyilatkozatok benyújtása fő szabály szerint elektronikusan történik, kiviteli vámeljárássokat papír alapon a gazdálkodók pedig nem is kezdeményezhetnek.)

A vámkezelési kérelem kitöltése egyfajta kihívást jelent minden olyan cég, illetve természetes személy számára, amely/aki ilyenkor korábban nem foglalkozott, ezért az uniós vámjog mindenki számára lehetőséget biztosít arra, hogy vámügyeinek intézését egy erre a célra szakosodott másik személyre bízta. Ennek a lehetőségnek ad keretet a vámjogi képviselet jogintézménye, melynek keretében bármely személy képviselőt jelölhet ki a vámhatóságok előtti ügyeiben a vámjogszabályok által megállapított cselekmények és alakítások elvégzésére. A képviselet formája lehet közvetlen és közvetett képviselet.

A két képviseleti forma közötti lényeges különbség, hogy

- közvetlen képviselet keretében a képviselő (aki rendszerint az üzleti szféra szabályai szerinti szolgáltatást nyújtó vámügynök) csak a vámkezelés lebonyolítására azaz, a vámkezelési kérelem kiöltésére, benyújtására vállalkozik, addig
- a közvetett képviselő azt is vállalja, hogy az ügyfele helyett megfizeti a vámot, illetve a vámkezeléshez kapcsolódó egyéb köztartozásokat (mint például általános forgalmi adó), melynek összegét ezt követően rendszerint szolgáltatási díjjal együtt számlázza megbízójának.

2. Váamazonosító szám (EORI-szám) igénylése a vámhatóságnál való nyilvántartásba vétel érdekében

A vámjogszabályok hatálya alá tartozó tevékenység során a vámhatóság ügyfeleit az ún. EORI-szám segítségével azonosítja. Az EORI-szám igénylésével kapcsolatos információk az alábbi linken keresztül érhetőek el.

http://www.nav.gov.hu/nav/vam/vaminformaciok/eori_szam/EORI_szam20190311.html

Az EORI-számra akkor is szüksége van az exportőrnek/importőrnek, amikor vámjogi képviselőt vesz igénybe a vám-árnyilatkozat benyújtása során.

3. Külső Kommunikációs Központ webes felületéhez történő hozzáférés

Amennyiben úgy dönt, hogy saját szoftverén keresztül nyújtja be az árnyilatkozatot, abban az esetben szükséges regisztrálnia a Külső Kommunikációs Központ webes felületéhez történő hozzáférés érdekében. Ez az a felület, amin keresztül a vámhatósághoz beküldhető a behozatali/kiviteli/árutovábbítási vám-árnyilatkozat. A regisztráció és a beküldés részletes információit az alábbi linken található tájékoztató tartalmazza.

http://www.nav.gov.hu/nav/vam/vaminformaciok/egyeb/4001_2017_tajekoztat20170111.html

A behozatali/kiviteli/árutovábbítási vám-árnyilatkozat kitöltési útmutatója az alábbi link alatt érhető el:

http://www.nav.gov.hu/nav/vam/vaminformaciok/egyseges_vamokmany_kitoltesi_utmutato/3008_2016_utmutato_20160707.html

4. Belépési gyűjtő árnyilatkozat szabályai

Az Európai Unió vámterületére beszállított árukra vonatkozóan már a belépést megelőzően elektronikus formában belépési gyűjtő árnyilatkozatot kell benyújtani ahhoz a vámhivatalhoz, ahol az áru belép az Európai Unióba. Fő szabály szerint a fuvarozónak kell a belépési gyűjtő árnyilatkozatot benyújtania, de helyette bárki más is megteheti azt, ezért már az áru szállításának megszervezése során érdemes ezt a kérdést előre tisztázni a fuvarozóval. A belépési gyűjtő árnyilatkozat benyújtásának részletes szabályait a www.nav.gov.hu oldalon található, a belépési gyűjtő árnyilatkozatok kezeléséről és a Behozatali Ellenőrző Rendszer működéséről szóló 3012/2016. útmutató tartalmazza.

5. Vámeljárások kezdeményezése

(A teljesség igénye nélkül, az alábbiakban a három legjellemzőbb vámeljárás lényegének rövid összefoglalását találja.)

Behozatalhoz kapcsolódóan

Minden áru, amely az Európai Unió vámterületére beszállításra kerül, átmeneti megőrzésbe kerül és vámfelügyelet alatt áll. Annak érdekében, hogy az áru az átmeneti megőrzésből kikerüljön, 90 napon belül valamilyen vámeljárás alá kell vonni.

a) Szabad forgalomba bocsátás vámeljárás

A szabad forgalomba helyezés célja, hogy a nem uniós áru elnyerje az uniós áru vámjogi státuszát, ezzel megszűnik az áruk vámfelügyelete. A harmadik országból behozott nem uniós áru szabad forgalomba helyezése együtt jár a kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazásával és a vámtartozás, valamint a nemzeti adók (különösen az általános forgalmi adó) megfizetésével.

A fizetendő vám összege az áru származásának és vámtarifaszámának ismeretében a TARIC rendszer segítségével kalkulálható előre, melynek elérhetősége az alábbi:

<http://kkk.nav.gov.hu/eles/1/taricweb/>

A vámon felül szükséges a nemzeti adó összegével is számolni (különösen az általános forgalmi adóval).

b) Árutovábbítás vámeljárás

Az árutovábbítás az áruk valamely biztosíték fedezete mellett történő mozgását teszi lehetővé az Európai Unió tagállamai, illetve a Tranzitegyezmény szerződő felei (Izland, Norvégia, Liechtenstein, Svájc, Törökország, Észak-Macedónia és Szerbia) között. Ezen vámeljárás esetén nem kell a vámtartozást, valamint a nemzeti adókat (különösen az általános forgalmi adót) megfizetni, de azokra biztosítékot kell nyújtani.

Az árutovábbítás vámeljárásra benyújtott vám-árnyilatkozatokat kezelő informatikai rendszerben [Új Számítógépesített Tranzit Rendszer - New Computerised Transit System (NCTS)] lehetőség van a belépési gyűjtő árnyilatkozatok adatainak benyújtására az árutovábbítási vám-árnyilatkozat benyújtásával egyidejűleg.

Kivitelhez kapcsolódóan

Minden uniós áru, amelyet az Európai Unió vámterületéről harmadik országba kiszállításra kerül, kiviteli vámeljárást alá kell vonni.

c) Kiviteli vámeljárást

A kiviteli eljárás lehetővé teszi, hogy az uniós áru elhagyja az Európai Unió vámterületét. A kivitel magában foglalja az áru Európai Unió vámterületéről való kilépéshez kapcsolódó alakosságokat, beleértve a kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazását.

Fő szabály szerint, a kiviteli vámkezelést annál a vámhivatalnál kell kérni, ahol az exportőr letelepedett vagy ahol az árut a kiszállításához becsomagolták vagy berakták.

(A kivittel egyidejűleg kezdeményezni lehet árutovábbítás vámeljárást is akkor, amikor az árut a Tranzitegyezmény szerinti országba szállítják.)

6. Uniós és nemzeti vámjogszabályok

- Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (Uniós Vámkódex)
- A 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2015/2446 bizottsági rendelet (FJA)
- Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2015/2447 bizottsági rendelet (VA)
- A vámmentességek közösségi rendszerének létrehozásáról szóló 1186/2009/EK tanácsi rendelet
- Az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény (Vámtörvény),
- Az uniós vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 11/2016. (IV.29.) NGM rendelet

Nemzeti Adó- és Vámhivatal